

Jaauarikuu ekstreemsused

Eino Salmiste
salmiste@hotmail.ee

Veel ei jõudnud vaibuda Kagu-Aasia riikide turismiparadiiside tragöödia kaja, kui õnnetus jaauarikuu teisel nädalavahetusel oma õuel iseloomu näitas. Läänemere riikidest üle tuisanud orkaan jõudis laupäeval ja öösel vastu pühapäeva Eestimaa saartele ja randadele, tõmmates endaga kaasa harvanähtava veemassi, mis uputas mereäärsed alad ja ujutas jääsüpi ning rannarisuga üle linnatänavad. Tormituuled purustasid ehitisi, langetasid metsa ja elektriliine ka sisemaal (eriti Viljandi ja Tartumaal), kuid säästsid seekord Raplamaa suuremast õnnetusest. Loomulikult

kaasnesid selle rajuga maakonnas ja ka Juuru vallas omad hädad: elektrikatkestused, vett täis keldrid, murtud ja räsitud puud jms. Jõesängid on pilgeni vett täis ning jõeäärsed madalad võserikud, loopealsed ja uudismaatükid kevadiselt üle ujutanud. 8 soojapügalat on loodust kevadiselt ellu äratamas...

Pimedad tormiööd ja kriisiajad on aga oodatud neile, kellel peas plaanid kuritööks. Eriolukorda arvestades murti arvatavasti laupäeva, 8. jaauari öösel sisse vallamajja. Kurjategijatel oli piisavalt aega trelide läbisaagimiseks, valveseadmete oskuslikuks väljalülitamiseks, uste lõhkumiseks ja ruumide põhjalikuks läbituhnimiseks. Ilmselt otsiti raha, mida ka leiti. Samal ööl oli naabermaast varastatud tööriistu, nende seas ka gaasilõikur, mida kasutati rahakapi lahtilõikamiseks (balloonid olid kuriteopaika maha jäetud). Kas võõras sissemurdja oleks teadnud tööriistade asukohta?

Vargadki arenevad koos ühiskonnaga. Lihtne raudvõre ehmatab vaid algajat, mitte asjatundjat. Kas oleks aeg mõelda kaasaegsematele turvaseadmetele, et varaste elu raskemaks teha?

Atla jõe üleujutus jaauarikuus 2005

EINO SALMISTE foto

Täna lehes:

Vallavolikogus	lk 2
Vallavalitsuses	lk 2
Mahtra kaitseala moodustamine	lk 3
Kauplemislubade asendamisest registreeringuga majandustegevuse registris	lk 3
Tore kontsert!	lk 4
Tantsuga läbi elu	lk 4
Mahtra Rahvakooli tegemistest	lk 5
Kosmos toodi koju kätte	lk 5
85 aastat Tartu rahu	lk 6
Ühisavaldus ümbrikupalkade vastasest koostööst	lk 7

VALLAVALITSUSE INFOTUND

22. veebruaril kell 19.00 on vallavalitsuse liikmed ja ametnikud **Härgla Raamatukogus**, et vastata kodanike küsimustele. Kõik on oodatud!

Eesti Vabariigi 87. aastapäeva tähistamine

24. veebruaril

7.30 Lipu heiskamine Juuru Rahvamaja lipuplatsil.

Volikogu esimees Rain Tulp, vallavanem Tiit Peedu, rahvamaja juhataja Tiivi Lepik, Kaitseleit.

14.30 Kontsert-palvus Juuru Mihkli kirikus.

Õpetaja Marko Tiitus, Vigala meeskviintett, Juuru Rahvamaja segakoor.

16.00 Volikogu esimehe ja vallavanema vastuvõtt Juuru Rahvamajas (kutsetega).

17.30 Lipu langetamine Juuru Rahvamaja lipuplatsil.

Vallavolikogus

Anu Teras
Volikogu sekretär

Vallavolikogu **20. jaanuari 2005. a istung** toimus Juuru vallamajas. Istungist võttis osa kaheksa volikogu liiget.

Päevakorras oli:

1. Mahtra Talurahvamuuseumi kinnistu maa-ala ja sellega külgneva haljasala detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalikustamine

Mahtra Talurahvamuuseumi direktor Tiia-Helle Schmitte ja arhitekt Liina Jaanus andsid ülevaate detailplaneeringu koostamise käigust. Detailplaneeringu koostamise vajaduse tingis praeguse peahoone rekonstrueerimine ja sellele juurdeehituse rajamine. Lahendada tuli ka liikluskorraldus – juurdeõidud ja parkla. Kuna muuseumi territoorium seda ei võimaldanud, tegi arhitekt ettepaneku haarata lahendusse kõrvalolev haljasala.

Otsustati detailplaneering vastu võtta ja avalikustada.

2. Mahtra looduskaitseala moodustamisest

Keskonnaministeeriumi Raplamaa keskkonnateenistuse juhataja Hetti Kask tutvustas looduskaitseala moodustamise protsessi. Keskkonnateenistuse spetsialistid nentisid, et seni on kõigest kolmandik loodava kaitseala piiridesse jäävate maade omanikest esitanud oma vastuväited ja ettepanekud. Oodatakse ka ülejäänute taotlusi. Vallavolikogult oodati vallavalitsuse poolt ette valmistatud alade taotlemist piiranguvõnditesse. Vallavolikogu liige Sirje Endre avaldas arvamust, et tegemist on avalike ja erahuvide kokkupõrkega. Ta leidis, et kui oleks vastu anda samaväärset vahetusmaad, oleks inimeste üldine vastuseis palju väiksem ning soovitas tõsiselt arvestada maaomanike huvidega.

Vallavolikogu liikmed leidsid, et ei saa eraomanike nimel nende arvamust teadmata mingit otsust teha ning et asi vajab veel arutamist.

3. Juuru valla jäätmehoolduseeskirja I lugemine

Valla maakorraldaja Peeter Teras selgitas, et asi ei ole kõigis punktides päris lõplik. Enne vastuvõtmist peab eelnõu läbima mitmed kooskõlastused.

Otsustati lõpetada Juuru valla jäätmehoolduseeskirja esimene lugemine.

4. Katastriüksuse jagamine

Otsustati Jaluse külas asuv Õissalu katastriüksus jagada kaheks katastriüksuseks.

5. Uute ametikohtade kinnitamine E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumis

Vallavalitsuse haridus- ja kultuurispetsialist Aili Normak selgitas logopeedi töökoormuse suurendamise vajadust gümnaasiumis.

Otsustati kinnitada alates 1. veebruarist 2005. a gümnaasiumi 1,0 logopeedi ametikohta.

6. Põhivara müük

Vallavanem Tiit Peedu andis selgitusi müüdavate objektide kohta.

Otsustati müüa 2005. aastal alljärgnev Juuru vallale kuuluv põhivara:

- elamu nr 9 Hõreda külas;
- 2-toaline korter Järlepa külas aadressil Keskuse 9-1;
- viinavabriku varemed Pirgu külas;
- 3-toaline sotsiaalkorter Juuru alevikus aadr. Staadioni 11-20;
- ½ vana lasteaia hoonet Juuru alevikus.

Alghindade määramise õigus anti vallavalitsusele, erandi-na tuleb ½ lasteaia hoone võõrandamise tingimused ja kord esitada kinnitamiseks vallavolikogule.

7. Juuru valla 2005. aasta eelarve II lugemine

Vallavalitsuse pearaamatupidaja Vaike Tuisk andis ülevaate peale esimest lugemist tehtud muudatuste kohta. Sotsiaalkomisjonist laekus ettepanek sünnitoetuse suurendamise ja ranitsatoetuse sisseviimise kohta esimesse klassi astujatele. Pearaamatupidaja tegi kokkuvõtte ka 2004. aasta eelarve täitmisest: kulude täitmine 2004. a oli 98,88% ja tulude täitmine 99,86%.

Otsustati katkestada Juuru valla 2005. aasta eelarve teine lugemine.

8. Eksperti arvamuse vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinna kohta Juuru alevikus

Vallavalitsus tellis Ernst&Young Baltic AS-ilt analüüsi, kas käibemaksu lisamine volikogu poolt kehtestatud vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinnale on tarbija jaoks vaadeldav kui hinnatõus. Ekspert hinnangust tegi kokkuvõtte Vaike Tuisk.

Vallavolikogu võttis seisukoha, et vastavalt ekspert hinnangule ja samasisulisele volikogu revisjonikomisjoni otsusele on vee- ja kanalisatsiooniteenuse hind tarbija jaoks 33 krooni 20 senti. Vallavalitsusele tehti ülesandeks hinna kehtestamine üheselt mõistetavalt.

Vallavalitsuses

Liia Riisalu
Vallasekretär

6. jaanuaril 2005. a otsustati

1. Sõlmida Muuseumi tn 2 asuvate korterite üürilepingud Tiiu Ojasmaaga ja Aino Angerjas'ega.

2. Esitada volikogule vastuvõtmiseks Mahtra Talurahvamuuseumi hoone rekonstrueerimiseks ja parkla rajamiseks muuseumi kinnistu maa-ala detailplaneering.

3. Teha mitmeid ettepanekuid 2005. aasta eelarve tasakaalu viimiseks.

4. Nõustuda sotsiaalkomisjoni otsusega ja tõsta lapse sünni puhul sünnitoetust 2000 kroonini ning maksta I klassi minevatele õpilastele ranitsatoetust.

11. jaanuaril 2005. a otsustati

1. Kompenseerida Karin Õispuule osaliselt toidu- ja üüriraha õpingute ajaks Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolis.

2. Kinnitada hädaolukorrale valmisolekuks Juuru valla kriisikomisjon koosseisus Tiit Peedu, Marina Runno, Peeter Teras ja Vaike Tuisk.

3. Kinnitada valvesignalisatsiooni hinnapakumise summas 21 046 krooni.

4. Esitada volikogule otsustamiseks eelnõu alkoholsete jookide jaemüügi piirangu muutmiseks vastavalt OÜ M-Revar taotlusele.

18. jaanuaril 2005. a otsustati

1. Vabastada 4 lapsevanemat 50% ulatuses lapse lasteaia-koha eest maksimisest.

2. Kinnitada isikliiki sõiduauto kasutamise kompensatsioonimaksimine vallavalitsuse ametnikele ja hallatavate asutuste töötajatele.

Mahtra kaitseala moodustamine

Reeli Susi

Keskkonnaministeeriumi
Raplamaa keskkonnateenistuse
looduskaitse spetsialist

Moodustamisel on ühtne Mahtra kaitseala Kolgu ja Atla ehk Matsi raba sookaitsealadest, Mahtra Natura 2000 alast ja Jaluse ning Leva metsise aladest. Loodavasse kaitsealasse kuuluvad ka Örde ja Ulmu allikad ja Järlepa järv.

Rapla ja Harjumaa keskkonnateenistuste eestvedamisel on valminud Mahtra kaitseala kaitse-eeskirja eelnõu. Kaitse-eeskirja eelnõu ekspertiisi koostaja on Arne Kivistik.

Moodustatava kaitseala põhieesmärk on Mahtra soostiku sookooluste, soosaartel paiknevate vääriselupaikade, elupaikade ja seal esinevate looduskaitsealuste liikide ning piirkonna olulise veeressursi kaitse. Mahtra soostiku erinevates osades esineb tähelepanuväärsel hulgal kaitsealuseid taimeliike (kaunis kuldking, soo neiuvaip, russovi sõrmkäpp, rohekas käokeel jt.) ja ka loomaliike (metsis, sookurg, väike-konnakotkas jt.).

Kaitse-eeskirja eelnõu kohaselt kaitseala maa- ja veeala jaguneb viieks sihtkaitsevööndiks (Järlepa, Leva, Kolgu, Juuru, Ammassaare) ja piiranguvööndiks.

Sihtkaitsevööndis on majandustegevus praktiliselt välistatud. Sihtkaitsevöönd on maa- või veeala seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks. Mahtra loodavast kaitsealast on eelnõu-

järgselt sihtkaitsevööndis soolad ja metsiste mängualad.

Piiranguvöönd on kaitseala majanduslikult kasutatav osa, kus lubatud tegevused on näiteks metsamajandamine ja maaparandussüsteemide hooldamine. Piiranguvööndisse jäävad majandusmetsad.

Inimestel on ka edaspidi võimalik korjata marju, käia seenel, püüda kala ja pidada jahti. Telkimine, lõkke tegemine ja suurte rahvaürituste korraldamine on lubatud selleks ette valmistatud kohtades. Kaitsealale on keskkonnateenistuse kirjalikul nõusolekul lubatud rajada loodusõpperadu ja matkaradu.

Teatud tegevused (detailplaneeringute kehtestamine, maakorraldustoimingud, ehituslubade andmine jt.) vajavad keskkonnateenistuse kooskõlastust.

Pärast kaitseala kaitse-eeskirja kehtestamist on maaomanikel, kelle maaomandil kaitse-eeskiri oluliselt majandustegevust piirab, võimalik taotleda maa vahetamist või müümist riigile. Kaitsealale laieneb ka maamaksusoodustus. Samuti on poollooduslike koosluste (looduslikud niidud, puiskarjamaad) hooldamiseks võimalik saada loodushoiu toetusi. Tulemas on Euroopa Liidu uued toetussüsteemid looduskaitsealadele.

Kogu kaitseala pindala on 7980 ha, millest Juuru valla territooriumil on 4644 ha.

Raplamaa osas on kaitsealas ligi 90 eramaaomanikku, kaitseala jääb nelja kohaliku omavalitsuse territooriumile ja kahte maakonda (Rapla, Harju).

Korraldatud on Mahtra kaitseala avalikustamine, teavitatud kõiki maaomanikke, kohalikke omavalitsusi, maavalitsusi ja peetud rahvakoosolek Mahtra Rahvakoolis. Kuid kuna pärast nimetatud esimest avalikustamist sai Mahtra kaitseala kaitse-eeskirja eelnõu esitatud maaomanike, kohalike omavalitsuste ja maavalitsuse ettepanekute põhjal oluliselt muudetud, tuleb korraldada ka teine avalikustamine, millest keskkonnateenistus kui kaitseala loomise koordineerija ootab aktiivset osavõttu.

Lisainfo ja kaardimaterjal:
Raplamaa keskkonnateenistus
Tel 484 1174 ja 484 1175
E-mail: Reeli.Susi@rapla.envir.ee

Maaomanikel (ka mõnel maa tagastamise õigustatud isikul), kelle maad jäävad loodava kaitseala piiridesse, on viimane aeg lähema nädala-kahe jooksul teatada Raplamaa keskkonnateenistusele oma põhjendatud seisukoht, kui nad ei soovi oma kinnistu arvamist sihtkaitsevööndisse. Kaitseala ja selle vööndite piiridega saab tutvuda maakorraldaja juures.

Juuru Vallavalitsus

Mõned näpunäited kaubandustegevusega tegelevatele ettevõtjatele

Liia Riisalu

Vallasekretär

Käesoleva aasta 15. aprillil lõpeb kaubandustegevuse seaduses sätestatud aastane üleminekuperiood, mille jooksul peavad ettevõtjad neile paberil väljastatud kauplemisload asendada elektroonilise registreeringuga majandustegevuse registris (MTR).

Väljastatud kauplemisload kehtivad kuni neil märgitud tähtaegadeni, kuid mitte kauem kui käesoleva aasta 15. aprillini.

Registreeringud elektroonilises MTR-s sooritab vallavalitsus.

Kaubandustegevuseks vajalik registreeringu taotlus tuleb esitada tegevuskohajärgsele vallavalitsusele. Seega peab

ühel ettevõtjal, kellel on näiteks mitu kaubanduspinda erinevates omavalitsustes, olema sama palju registreeringuid MTR-s.

Erinevalt kauplemislubadest on registreering MTR-s ühekordne – kord juba registreeringu sooritanud ettevõtja ei pea seda perioodiliselt uuendama. Ettevõtja kohustuseks on tagada registrisse kantud andmete korrektsus. Kuna registreering on asukohapõhine, peab ettevõtja oma tegevuskoha muutumisel taotlema uut registreeringut.

Registreering tehakse kaupleja poolt esitatud taotluse alusel.

Registreeringu eest tuleb tasuda riigilõivu 300 krooni ning see tasutakse Maksu- ja Tolliametile või vallavalitsuse arveldusarvele nr 1120050719 Hansa-

pangas enne registreerimistaotluse esitamist. Kui Te tegelete jaekaubanduse, hulgikaubanduse ning teeninduse tegevusalal, tuleb Teil taotleda igale tegevusele registreering ning nõuded tegevuskohale sõltuvad sellest, millist kaupa Te seal tahate müüma hakata. Kui Te soovite müüa toidukaupa, siis peab Teil olema see tegevuskoht tunnustatud toiduseaduse tähenduses.

Kellel Intrneti kasutamise võimalus, leiab Majandustegevuse registri Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi veebilehe aadressil www.mkm.ee/mtr. Seal on ka vastavad registreeringu taotluse vormid ning juhendid nende täitmiseks. Kellel aga seda võimalust ei ole, pöörduge vallasekretäri poole.

Tore kontsert!

Tiivi Lepik

Juuru Rahvamaja juhataja

2004. a. detsembrikuu Juuru kiriku lehes soovib Jaan Urvet end elurutus katki teinud Juuru rahvale lagunenud osad jõulu ajal üles leida, end kokku lappida ja jätkata oma lõputut teekonda armastuse ja päikese poole. Jaan Urveti nimi ja isik on Juuru rahvale teada pea kakskümmend aastat. On rõõm kuulda, et mittejuurukana ka keegi kuskil usub, loodab ja austab Juuru inimest. See on tunne, millest meil endal vahel puudus käes on. Et oleme kurjad, ükskõiksed, kättemaksuhimulised, selle kohta on oma arvamus 86-aastaselt vanaproual Ellen Oraval. Ta usub oma lapselapse Urmas Sisaski lubadusse, et inimesed muutuvad paremaks ja targemaks siis, kui kuri planeet Uraan Maast kaugene-

ma hakkab. Seegi elutarkus on kirjas Juuru kirikulehes. Loodame meiega.

Novembrikuu lehes soovisin kõigile lumist aastalõppu. Natuke oli, aga rohkem ikka ei olnud. Lume asemel tuli aasta alguses hoopiski torm ja üleujutus. Vaatamata kaasnevatele muredele, lõppes 2004. aasta ära.

Ühel aastalõpu sündmusel soovin peatuda. Eelmise aasta novembrikuu vallalehes ilmus üleskutse valla allasutuste ja kultuuriasutuste töötajatele, et teeme suure isetegvuskontserdi. Koos rahvamaja kollektiividega antigi pooleteisetunnine kontsert. Üleskutsele reageerisid vallamaja töötajad, kelle kava oli humoorikas, tempokas ja kaunite kostüümidega. Arvan, et näiteringijuhile jäi silma mõni potentsiaalne näitleja. Juuru lasteaia kava oli muusikaline, ette

kanti omaloominguline laul inimestest ja tegemistest lasteaia. Hooldekodu teema väga aktuaalne – vanurid, väetid, puuded, kuidas Eesti riik aktsepteerib sellist inimkategooriat. Välja tuli ka rahvamaja kaheinimeseline kollektiiv, kaatsates fänne. Keelekastet ja söögipoolist pakkus Juuru naisrahvatantsurühm.

Paar arvamus peo lõpul:

Margus Veenre (tallinlane), rahvapilli-orkestri juhendaja: "Ma imetlen seda rahvahulka, kes on liikuma pandud. Nautisin inimeste siirast soovi midagi teha."

Ellen Höbemägi: "Oskuslikult kokku pandud stsenaarium, tasemel teostus."

Minul jääb üle tänada vallajuhte, kes tõmbasid selga Juuru rahvariided, juhtisid kava ja jagasid kingitusi. Olin tänulik ja õnnelik, tundes, et Juuru rahvamaja on Juuru inimesele vaja.

Tantsuga läbi elu

Eino Salmiste

salmiste@hotmail.ee

Tuntud võistlustantsuõpetaja Aare Orb võõrustas Alu mõisas oma 70. sünnipäeval lähedasi ja häid tuttavaid, kellest suurem osa oli loomulikult tantsurahvas.

Aare Orb sündis Tallinnas, omandas nooruses tantsuoskused selle ala tuntud pedagoogidelt ja täiendas end Sakamaal. Aare ja Piia-Mall Orb olid aastatel 1965-1972 esimesed ja ühtlasi

seitsmekordsed Eesti meistrid amatööride standard- ja seitsmekordsed Eesti meistrid ladina-ameerika tantsudes, seitsmekordsed rumba karika võitjad, Eesti esimene rahvusvahelise klassi tantsupaar, võitnud rahvusvahelistel võistlustel esikohti. Ta on juhendanud tantsijaid klubides „Tselluloos“, „Revalia“ ja „Swing“ ning korraldanud rahvusvahelisi võistlusi. Aare Orb on rahvusvahelise kõrgema kategooria kohtunik (EE 14).

Praegu elab teenekas tantsuõpetaja Maidla külas. Vana talumaja on ümber

ehitatud maitseka disainiga eramuks. Silmailu pakuvad renoveeritud kõrvalhoone ja korrastatud ümbrus. Kodusoost aitab luua sarmikas ja toimekas abikaasa Lana. Mugava kodu loomise kõrval annab Aare Orb endiselt oma oskusi edasi noortele ja ka vanematele tantsuhuvilistele. Tal on täiskasvanute grupid Juurus ja sageli tuleb ka noortele paaridele järeleaitamistunde anda.

Tantsutraditsioonid jätkuvad ka peres: noorim tütar Baile Orb koos partner Andres Liiviga tulid 2003. aastal Eesti meistriks. Rahvusvahelistel võistlustel standardtantsudes tuli paar oma klassis kõrgele kohtale – 2003. aasta aprillis Inglismaal esikohale. Baile uueks partneriks on Raner Kruuse Tallinnast. Möödunud aasta paremaks saavutuseks oli rahvusvahelisel tantsuvõistlusel „Göteborg Open“ juunioride II võistlusklassis saavutatud esikoht ja Summer Dance festivalil standardtantsudes 7. koht. Möödunud aasta detsembris Raplas saavutasid noored standardtantsudes juunioride II vanusegrupis 2. koha. Baile saab aprillikuus alles 14aastaseks ja tal on kindlasti ees pikk saavutuste tee oma lemmikharrastuses.

Aare Orb on Eesti peotantsu arendamiseks palju ära teinud. Jätkugu tal veel kauaks energiat ja tahet oma kogemuste edasiandmiseks noortele.

Aare Orb austajate keskel

EINO SALMISTE foto

Jätkuvalt aastaegadest

Toivo Tuberik

Mahtra Rahvakooli direktor

14.-16. jaanuaril koguneti taas Mahtra rahvakooli, et avada loodussari „Aastajad meis ja meie aastaegades II”. Tänavu algas see paljudele üllatuslikult astronoomiakursusega, kuid üllatus asendus peagi selge arusaamisega – on kosmoski üks osa loodusest, millele me iga päev ei mõtle.

Esmakokkutulekul polnud palju osalejaid, kuid rõõmustas, et oli nii noori kui vanemaid. Tulevastele kokkutulekutele ootaks kindlasti ärsama meelega Juuru gümnaasiumi, miks mitte ka õpetajaid.

Ürituse sisulise poole eest kandis hoolt harrastusastronoomide ühenduse „Ridamus” üks liidreid **Martin Vällik**, kes on ühtlasi ka teleskoopide ja muu täppistehnika maaletooja.

Seegi kord oli tal kaasas nii öö- kui päevavaatluste teleskoope ning binokleid.

Põnevaid vaatlushetki öötundidel pakusid Saturni, Jupiteri ning Veenuse

„avastamine”, samuti kuukraatrite silmaga eraldamine ja ainsa nähtava komeedi fikseerimine.

Päevavaatluste krooniks oli spetsiaalse päikeseteleskoobi abil Päikese, selle plekkide ja suurte gaasiplahvatuste nägemine.

Külaliseks oli **Urmas Sisask**, keda ka “kosmosemuusikuks” võiks nimetada. Tema esitatud helitööd olid erilised, lumavad. Helilooja veendumuse kohaselt on universum tulvil muusikat ja armastust, need tuleb lihtsalt tõlkida meile arusaadavasse keelde.

Urmas Sisask osaleb ka järgnevatel astronoomiakokkutulekutel 11.-13. veebruaril ning 1.-3. aprillil. Soovitan jälgida rahvakooli kodulehekülge, kus on nii lühikokkuvõtted tehtust kui ka informatsioon tuleviku kohta.

Järgmise kokkutuleku lektor on professor **Jaak Jaaniste**.

Mahtra Rahvakooli kodulehekülge asub aadressil www.zone.ee/mahtrarahvakool.

11.-13.veebbruaril toimub
Mahtra Rahvakoolis

ASTRONOOMIA- HUVILISTE KOKKUTULEK

Lektorid
prof. Jaak Jaaniste,
Urmas Sisask ja
Martin Vällik.

Taevavaatlused
teleskoopidega, matk,
toitlustus.

Registreerimine tel.
484 4202, 507 6214

Mahtra Rahvakoolis on avatud

AVO PÄÄDAMI

õlimaalide näitus

"Meri"

Kosmos toodi koju kätte

Eino Salmiste

salmiste@hotmail.com

Et Päikesesüsteem Mahtra Rahvakooli saali võrreldavas mõõtkavas ära mahutada, tuli Päike vähendada nelja millimeetri. Siis jäid saali ühte serva Päikesele lähemad planeedid Merkuur, Veenus, Maa ja Marss, aga kaugeim planeet Pluuto saali vastasseina, teised vahepealsesse alasse. Võisime tammuda päikesesüsteemis ringi, mis oli asjatundjate poolt piitlikult meie jalge ette laotatud. Kuidas aga tajuda oma eksistentsi selles hoomamatus lõputuses? Suur Looja on andnud mõnele väljavalitule erakordse ande mõistmatut mõistetavamaks teha. 15. jaanuari kontsertpõimik püüdis avada helide kaudu kosmost ja seda meile, inimestele, lähemale tuua.

Raplas 1960. aastal ilmalvalgust näinud ja Selis üles kasvanud **Urmas Sisask** on sidunud astronoomia muusikaga (või vastupidi?), luues kosmilise müsteeriumi, mõjutades alateadvuses peituvat mõttemaailma seni veel mittekogetuga. Oma praeguses elukohas Jänedal on ta lossitorni ehitanud muusikatähetorni, kus suures osas valmivad tema teosed. Planetaariumis on võimalik kuulata helilooja klaverikontserte. 1998. aastal valminud observatooriumisse on Ameerikast hangitud teleskoop, et kauget tähistaevast veidigi lähemale tuua.

Mahtras algas Urmas Sisaski esinemine šamaanitrummi põrina ja loitsusõnadega. Rituaalset trummi on ta ikka kasutanud oma esinemisi alustades ja lõpetades. Klaveril esitatus kogesid kuulajad midagi erilist, mis oli sootuks erinev tavapärasest muusikast. Meisterlik klaverikäsitsus ja omapärased rütmid tekitasid salapärasust ning adumatust. Igal palade vahele jutustatud legendil ning taevamüüdi oli oma mõte ja tähendus. Seintele riputatud taevakaardid aitasid aru saada, millisest taevakehast või tähekogust parasjagu juttu on.

Ennetades tavapärast küsimust, kuidas tekivad sellised kosmilised teosed, vastas helilooja järgmist: „Päikesesüsteemis taevakehad resonanceerivad, tekitavad teatud võnkumisi, mida saab helidesse üle kanda.“ Seda mõtet on helilooja oma kirjutistes täiendanud, et universum on nagu hiiglaslik „orel“, kus Galaktika tähed, planeedid, komeedid ja teised kosmilised kehad ja süsteemid on tänu gravitatsiooniseadusele selle „hiigeloreli“ viledeks. Universumi instrumendi kooskõla tundmaõppimine ja rahvale kuuldavaks tegemine olevatki tema missioon. Ta ei pea ise ennast heliloojaks,

pigem muusika üleskirjutajaks.

Tema suurepärasest mängu kuulates arvatakse, et kindlasti tuleb palju harjutada. Sellele vastab ta eitavalt ja lisab naljatledes: „Teen all baaris 40 grammi Jägermeisterit ja ongi käed soojaks aetud...“

Urmas Sisask on väga mitmekülgne ja produktiivne looja. Tema „kosmilisele” loomingule lisanduvad ka koorilaulud, kammermuusika, orkestriteosed.

Urmas Sisask on valitud Juuru Mihkli Kiriku Oreli Fondi juhatusse. Juuresoleval pildil on vestluringis fondi liikmed Toivo Tuberik ja Marko Tiitus, kes vahetavad mõtteid lähiajal Juuru kirikus korraldatavast fondi toetuskontserdist.

EINO SALMISTE foto

85 aastat Tartu rahu

Rait Talvoja

Mahtra Talurahvamuuseumi teadur

“Mahtra sõda oli Vabadussõja eellahing”, ütles Jaan Tõnisson.

Oleme palju rääkinud Mahtra sõjast. Seal langenute ja karistatute nimed on enamusele teada, neid loeme Mahtra-teemalistest raamatutest, rääkimata meie muuseumi ekspositsiooni dokumentidest.

Palju me teame aga Juuru kihelkonnast pärit **Vabadussõjas** langenud meestest? Nende nimed on küll üleval Juuru Mihkli kirikus, kuid tavainimese jalg satub kiriku kooriruumi harva. Ja kui satubki, siis pole aega seal sangarite nimesid lugeda. Neid, meie kodumaa eest langenuid, on seal kirjas 22 meest, enamus noormehed, kelle elu oli alles algamas, kellel oma pere loomisel või jäigi loomata.

Kas seal on kirjas kõik kohalikud mehed? Ma arvan, et ei. Küllap ka Juuru kihelkonna õigeusklike seas oli Vabadussõjas langenuid. Kus nemad kirjas on? Enamus Vabadussõjas langenute nimesid on teada, aga kust nad pärit olid, kus elasid, kuidas hukkusid ja kuhu maetud? Vastajaid pole.

Juuru vanas luterlikus surnuaias on kaks võimsat hauasammast – Otto Averile ja Hans Linderile. Kus on teiste langenute hauad? Meie sangaritest on muuseumis vaid Hans Linderi pilt, Anton Rytbergi foto on Kaius ning see leiab peagi tee muuseumi.

Kindlasti on paljudes peredes veel vanu fotosid ja muidugi mälestusi meie kihelkonna 22 sõjasangari kohta. Kogume meie muuseumi kokku kõik päevapildid, dokumendid ja mälestused ning alustuseks avaldame võidupühal nende

meeste elust väikese uurimuse.

Inimesed ei taha loobuda vanadest perekondlikest paberitest ja fotodest. Kaasaja tehnika võimaldab aga teha kohapeal koopiad. Meie muuseum saab uusi ja huvitavaid andmeid, teie dokumendid ja pildid lähevad aga uurijate kättesse, ehk leiavad tee isegi raamatutesse. Koos Vabadussõjas langenutega kogume andmeid ka Esimeses maailmasõjas hukkunud 88 Juuru kihelkonna mehe kohta, koostame andmebaasi Eesti Vabadussõjas osalenutest.

Kas kellelgi on andmeid Juuru õigeusu koguduse liikmete langemisest I maailmasõjas ja Vabadussõjas?

Juuru kihelkonnast pärit Eesti Vabadussõjas langenute nimekiri koos oletatavate sünnikohtadega ootab täiendusi.

- Jaan Arro, Härglast või Juurust
- Otto Aver, Kaiust, maetud Juurus
- Johannes Egeder
- Johannes Eisenberg
- Rudolf Heidenthal
- Aleksander Herberger, Juurust või Maidlast
- Karl Kakadu, Mahtrast
- Julius Kranberg, Kuimetsast
- Hans Linder (13. XII 1895 Kaius – 5. V 1919 Tartus), maetud Juuru
- Ado Meinberg, Inglisele
- Oskar Minikowez

Hans Linder I maailmasõja ajal

- Karel Rospel, Maidlast
- Hans Riismann, Maidlast
- Priidik Ross
- Anton Rytberg, Kuimetsast
- Kustas Selberg
- Baron Ernst Stackelberg, Hõredalt
- Jakob Steinpilm
- Johannes Toirk
- Mihkel Trumann, Mahtrast
- Voldemar Tuppits
- Johannes Värk

Küünlapäeval,
2. veebruaril 2005. aastal
kell 17 avatakse

Mahtra Talurahvamuuseumis
Raplamaal 2004. aastal toimunud
välitöid tutvustav näitus

KOLM KIHELKONDA JA KOHAPÄRIMUS

Pilte, kaarte, arheoloogilisi ja
pärimuslikke leide
Rapla, Juuru ja Hageri
kihelkondadest

Ettekande peab projektijuht
Jüri Metsalu

Näitus jääb avatuks veebruari lõpuni

8. veebruaril toimub esmakordselt SUUR VASTLAVÖIDUSÖIT

soome e. tõukekelkudel **Mahtrast Juuru. Start kell 13.00**
Mahtra Rahvakooli juurest ja finiš Juuru Rahvamaja ees.

Osavõtuks registreerida tel. 484 4454 või 484 4202.

Korraldajad Juuru Gümnaasium, Juuru Rahvamaja,
Mahtra Talurahvamuuseum ning Mahtra Rahvakool.

Kui veidigi lund juurde tuleb ja midagi on kokku lükata, siis
samaaegselt kelguvõistlusega saavad vastlapäeval need
algklasside ja lasteaedade lapsed, kes ei kelguta,

EHITADA LUMESKULPTUURE.

Aeg: **8. veebruar kell 13.00-14.30.**

Koht: **rahvamaja tagune plats.**

Tingimused teatame täiendavalt, seni saate mõelda, mida ehitada/voolida.

Tulemust hindab žürii, paremaid autasustatakse.

Tiivi Lepik, tel 484 4191

In memoriam Valter Kalda

*Kustus elu, vaikis valu,
väsisid su töökad käed*

22. jaanuaril lahkus meie seast kunagine põllumajandusjuht ja ühiskondliku elu aktivist **Valter Kalda**. Ta sündis 14. septembril 1924 Tallinnas töölisperes. Vanemad ostsid 1933. aastal Inglise asunduses väikese talukoha ja asusid maale elama. Inglise algkoolis sai Valter oma alghariduse.

Sõja puhkedes varjas ta end saksa mobilisatsiooni eest, kuid 1944. aastal siiski mobiliseeriti. Koos Inglise noormehga põgenes ta esimesel võimalusel Raasikul raudtee-ešelonist. Järjekordne mobiliseerimine, seekord vene väkke, viis ta lõpuks Kuramaale, kus sai ka haavata.

Punaarmeest vabanedes töötas Valter alguses vanemate talus, 1945. aastal Inglise külanõukogu esimehena, 1946. aasta algusest kuni 1947. aasta märtsikuuni Juuru Valla TK põllumajandusosakonna juhatajana, siis viibis kuu

aega Tallinna eeluurimisvanglas saksa väkke mobiliseerimise pärast. Jälle tuli 5 kuud olla vanemate talus, kui uuesti lubati endisele ametikohale, kus töötas 1950. aasta oktoobrini. Linnuse kolhoosi moodustamisel määrati ta aseesimeheks, kellena töötas 1957. aasta oktoobrini (vahepeal aasta ka esimees). Järgnesid töökohad hobusefarmi juhatajana, põllubrigadirina, osakonnajuhatajana Höreda ja Mahtra sovhoosis

Igal ametikohal oli V. Kalda tunnustatud juht ja hea organisator. Ta valiti Juuru küla ja rajooni rahvasaadikute nõukogudesse, juhtis edukalt komisjone, rahvamalevat ja rahvakontrolligruppi. Ta oli alates 1959. aasta juulist NLKP liige, aktiivne osaleja partei- ja nõukogude töös.

Mäletame Valter Kaldat kui ausat töömeest. Avaldame sügavat kaastunnet tema lähedastele.

Endised töö- ja parteikaaslased

Ühisavaldus ümbrikupalkade vastasest koostööst

18.01.2005

Meie, allkirjutanud asutused ja organisatsioonid, leppisime täna kokku koostöös, et tõhustada meetmeid võitluses illegaalse palga maksmisega ning muuta üldsuse suhtumist ümbrikupalkadesse.

Koosolnud tõesid, et ebaseaduslike töötasude osakaal Eestis on küll viimastel aastatel vähenenud, kuid sellest hoolimata avaldab see jätkuvalt negatiivset mõju ettevõttele ja konkurentsikeskonnale ning vähendab oluliselt töötajate sotsiaalseid garantiisid.

Deklareerimata palgalt ei saa töötaja töövõimetus-, koondamis- ega vanemahüvitist, puhkusetasu ning töötuskindlustushüvitist, samuti väheneb olulisel määral tulevikus saadav pension. Ümbrikupalga maksja tekitab oma tegevusalal ebaterve konkurentsi, mis paneb seadusekuulekad äriühingud ebavõrdsesse olukorda.

Koostööõupidamisest osavõtnud leppisid kokku rakendada järgmisi meetmeid:

1. Süstemaatiliselt teavitada üldsust, tööandjaid ja töötajaid ümbrikupalga mõjust töövõimetus- ja hüvitistele, raviteenusele, koondamishüvitisele, vanemahüvitisele, töötuskindlustushüvitistele, puhkusetasule, pensionile ja teistele sotsiaalsetele garantiidele.

2. Ametiühingute, tööandjate- ja erialaliitude kaasabil mõjutada ebaausaid tööandjaid loobuma ümbrikupalga maks-

misest.

3. Järelevalve ja kontrollitegevuse paremaks korraldamiseks analüüsida kehtivat seadusandlust sh riigihangete osas ning vajadusel teha ettepanekud selle muutmiseks, et tagada võimalus töötajate isikute kindlakstegemiseks kontrolliobjektidel ja muuta kohustuslikuks töötajate arvestuse pidamine ettevõtte majandustegevuse kohas.

4. Koondada tähelepanu probleemsetele tegevusvaldkondadele, teostada ühiselt süsteemset kontrolliobjektide valikut ning tagada tegevuse koordineerimine ühiskontrollide läbiviimisel.

5. Luua Töötukassa juhtimisel ametkondade- ja organisatsioonidevaheline infovahetus ja kontrolli süsteem tagamaks töötuskindlustushüvitise maksmist inimestele, kes on tööta ja otsivad tööd.

6. Kohalikel omavalitsustel vältida toetuste maksmist inimestele, kes tegelikult töötavad või saavad suuremat palga, kui palgatõendil märgitud.

7. Kohalikel omavalitsustel selgitada ettevõtjatele ümbrikupalkade maksmise negatiivset mõju kohaliku omavalitsuse eelarve kujunemisele ja arengukavade elluviimisele.

8. Selgitada üldsusele ümbrikupalga saamisest tingitud penisoni väljamaksete vähenemist. See ei võimalda ümbrikupalga saanud inimestel tulevikus endaga toime tulla, mistõttu suureneb sotsiaalabi vajajate hulk ning kohaliku omavalitsuse kulutused sotsiaaltoetustele.

9. Laiendada ametiühingute tegevust valdkondadesse, kus ümbrikupalkade maksmise probleem on enamlevinud, sõlmida neis tegevusvaldkondades palga kokkulepped.

10. Tööandjate Keskliidu eestvedamisel mõjutada ettevõtteid liituma erialaliitudega ja luua koostöös Maksu- ja Tolliametiga märk "Aus maksumaksja".

Koostööõupidamisest osavõtnud asutused ja organisatsioonid leppisid kokku luua ülaltoodu meetmete elluviimiseks kolm töögrupp:

- Järelevalvealane koostöö – koordinaator Maksu- ja Tolliamet
- Seadusloome töögrupp – koordinaator Tööinspeksioon
- Ühiskonna teavitamise töögrupp – koordinaator Maksu- ja Tolliamet

Töögrupid esitavad aruanded kaks korda aastas, esimesed aruanded esitatakse 2005. aasta oktoobris, 42. nädalal. Järgmise koostööõupidamise kokku kutsumise korraldab Maksu- ja Tolliamet.

Maksu- ja Tolliamet
Eesti Linnade Liit
Eesti Maaomavalitsuste Liit
Eesti Haigekassa
Sotsiaalkindlustusamet
Eesti Tööandjate Keskliit
Tööturuamet
Eesti Töötukassa
Tööinspeksioon
Eesti Ametiühingute Keskliit

TEATED

DETAILPLANEERING

Juuru Vallavolikogu võttis oma 20. jaanuari 2005. a otsusega nr 116 vastu ja suunas avalikule väljapanekule Mahtra Talurahvamuuseumi kinnistu maa-ala ja sellega külgneva haljasala detailplaneeringu. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 1. veebruarist 5. märtsini 2005. a Juuru vallamajas ja Juuru raamatukogus. Detailplaneeringu tulemuste avalik arutelu toimub 14. veebruaril 2005 kell 18.00 Mahtra Talurahvamuuseumis.

□ □ □ □ □

VÕIMALUS TOETADA JUURU GÜMNAASIUMI JÕUSAALI EHTUST

Läinud aasta 22. detsembril E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumi õpilaste poolt korraldatud heategevusballil koguti kooli jõusaali remondi toetuseks 9353 krooni. Raha on paigutatud valla spetsiaalsele arveldusarvele.

Kõik, kes soovivad kaasa aidata valla- ja koolirahvale vajaliku spordisaali valmimisele, võivad teha ülekande arvele 1120050706 Hansapangas.

Koolipere on tänulik headele inimestele ja ettevõtetele!

OSTAME KINNISTUID, METSAMATERJALI JA KASVAVAT METSA

Tagame kvaliteetse teenuse, head hinnad ja turvalise lepingu.

Lisaks aitame:

- korraldada metsakuivenduse rajamist ja toetuse taotlemist,
- tellida metsamajanduskava (võimalus saada **tasuta**),
- aitame koristada tormikahjustusi.

Müü meile vähemalt 300 tm kasvavat metsa ja saad hektari lageraielangi uuendamist **tasuta**.

**OÜ ASCREED kontakt: tel 53456785,
e-post: metsaholdaja@hotmail.ee**

Mets vajab hooldamist, meie aitame!

Õnnitleme

Sündis laps

Triinu-Liis Urgard 30.12.2004 Höreda

Anette Tamm 31.12.2004 Järlepa

Õnne sünnipäevaks!

96 Oskar Uudeküll	15.02	Juuru
90 Mary-Leontine Trahov	16.02	Juuru
87 Anete Leinla	11.02	Juuru
84 Malve Paul	21.02	Juuru
83 Alice Virginie Tori	26.02	Pirgu
82 Hilda Anderson	08.02	Mahtra
80 Makelone Raudtamm	21.02	Härgla
78 Hilda Roosimägi	10.02	Järlepa
76 Vilma Toomet	01.02	Juuru
75 Ervin Iisak	05.02	Höreda
75 Lembi Tantu	18.02	Höreda
74 Vaike Alevi	03.02	Juuru
73 Vaike Randmaa	06.02	Atla
73 Hillar-Verner Viinamägi	27.02	Jaluse
72 Elvi Remi	11.02	Vankse
72 Valve Liblikas	15.02	Juuru
72 Helvi Vilks	23.02	Juuru
71 Raul Tommingas	03.02	Höreda
70 Antonina Märjama	01.02	Juuru
70 Helvi Vaidla	14.02	Juuru
70 Rein Paulus	16.02	Orguse
70 Anton Lillemaa	17.02	Järlepa
65 Kalju Adra	06.02	Härgla
65 Eda Küppar	17.02	Järlepa

Jäädavalt lahkunud

Valter Kalda 14.09.1924-22.01.2005 Atla

Juuru Mihkli kirikus veebruaris

Pühapäeval, 6. veebruaril kell 11	Jumalateenistus. Kirikukohv
Kolmapäeval, 9. veebruaril kell 19	Tuhkapäeva jumalateenistus. Paastuaja algus
Pühapäeval, 13. veebruaril kell 11	Jumalateenistus. I paastuaja pühapäev
Kolmapäeval, 16. veebruaril kell 19	Palvepäeva jumalateenistus
Pühapäeval, 20. veebruaril kell 11	Jumalateenistus. II paastuaja pühapäev
Neljapäeval, 24. veebruaril kell 14.30	Iseseisvuspäeva kontsert-palvus
Pühapäeval, 27. veebruaril kell 11	Jumalateenistus. III paastuaja pühapäev

Kõikidel jumalateenistustel on kaetud armulaud.

Juuru Valla TEATAJA

Veski 1, Juuru alevik, Juuru vald, 79401 Raplamaa, juuru@juuru.ee, www.juuru.ee, trükk OÜ Vali Press, trükiarv 600

Vastutav toimetaja Aili Normak 484 4137, 527 1481, aili.normak@juuru.ee

Tegevtoimetaja Eino Salmiste 484 4255, 513 4232, salmiste@hotmail.ee

Keeletoimetaja Marju Vahtrik 484 4442

Küljendaja Anu Teras 484 4163, anu.teras@juuru.ee